

Kovács István

AMIT TESZTEK: LÉLEKKEK TEGYÉTEK!

Kol. 3,23

Gyermekkorunk emléke sokáig elkísér. Időnként előbukkan a mindennapok egét elborító gondok gomolyfelhői mögül; átsüt mindennapjainkkal növekvő múltunk egyre sűrűsödő homályán.

Emlékszem, míg apró tennivalókkal bíztak meg — és végzésük helyett én szívesebben játszottam volna —, kedvetlenségem látva, így biztattak jó szüleim: „Szívvel-lélekkel csináld, fiam! Vagy ne is csináld, mert enélkül úgysem ér semmit!”

Emlékszem, akkoriban egy különös, szép mesével szemléltették, igazolták számomra ennek igazát és hasznát; gyermekképzeletem valósággal elbűvölte a mesehős, kinek lába-lépte nyomán virágok fakadnak. Emlékszem, sokáig vártam — talán évekig is —, mikor fogok találkozni az akkor még valóságnak hitt mese hőisével, ki bármerre járt: nyomában mindenütt virágok nyíltak. Ebből is látszik, hogy akkor — gyermekfejjel — nem értettem még a mese jelképes, szép tanítását, amelyet nem szabad szószerint értelmezni, s amit ma már így fogalmaznék meg: úgy végezze az ember a maga minden munkáját, oly szívvel-lélekkel és odaadással, hogy nyomában mindenütt a jóság és szeretet, a békesség és boldogság „virágai” nyiljanak, azaz áldás fakadjon! Pál apostol így biztat erre: „Amit tesztek, lélekkel tegyétek. . .“

A gyermekévek gyorsan tovaszállnak. Hamar megtanultam gyermekkorom meséjének igazát. Bárhol jártam, láttam — megismertem és megszerettem — embereket, kiknek lépte nyomán — jelképesen szólva — az a mesebeli virág vagyis áldás fakadt. Lelkesen éltek. Sajnos, látnom kellett azokat is mindegyre, kiknek lépte nyomán soha nem csendült fel dal, nem fakadt öröm, nem nőtt virág, ha csak a „romlás virágai” nem. És szánnom kellett az embert, akiben elszikkadt a lélek.

Láttam földművest, aki gyönyörűséggel nézte, ujjai között pergetve válogatta a vetésre szánt magokat, amelyeket verejtékes, de lelkes munkával hullatott a föld ölébe. És lett is jó termés: emberünk szép kenyeret tehetett családjá asztalára! Sajnos olyat is láttam, aki lelketlen nem-törődömséggel, amolyan „tessék-lássék” módon ödöngött a földeken, s aztán zúgolódott, Istent hibáztatta, amiért sovány lett a termés és „szűk a kenyér”.

Láttam munkást, aki csillogó szemekkel figyelte munkadarabjának alakulását, pontos és szép munkát végzett, minőségi terméket adott ki kezei közül, de olyat is láttam, aki csak azt leste, miként húzhatná ki magát a munka alól. Bizony mondom: őt emlegetjük bosszúsan, midőn selejtes terméke kezünkbe kerül.

Láttam tanítót és tanárt, aki lelkesen és hivatástudattal foglalkozott a rábízott növendékekkel, végtelen türelemmel és hozzáértéssel oktatta, nevelte őket. Jólképzett, jóra való és értelmes ifjak kerültek ki az életbe. Sajnos, olyanokat is láttam — és ismerek ma is —, akik jobban várják az előadás végét jelző csengőszót, mint a növendékek és diákok, akikből — a legtöbbször — nem is lesz semmi.

Láttam orvost, nővért és ápolót, olyanokat, akik végtelen türelemmel, önfeláldozó szeretettel ápolták a beteget — és a beteg gyógyultán hagyta el a kórházat —, de olyat is láttam, aki betegeivel nem sokat tördött, csak a „borítékot várta“.

Láttam... de meddig sorolhatnám még a példákat?! Ugye, te is találkoztál velük? Ugye, te is ismered őket? Ugye, milyen élesen kirajzódnak ezek az ellentétek, s a különbségek mily szembeszökőek? Ily módon értettem meg, hogy ebben az életben mindent lehet lélekkel, és lehet lélektelenül is végezni. Ebből pedig két tanulság vonható le. Az első az, hogy a lélek megtermi a mag gyümölcsét, mert — ahogyan Pál apostol írta —, „a lélek az, ami megelevenít“ (2Kor 3,6). Öröm, békesség, jólét és áldás csak abból fakad, amit lélekkel végez az ember. A második tanulság: amit lélek nélkül tesz, lelketlenül végez az ember, az selejtet szül, eredményez mindössze.

Hogy mi a selejt? Hadd személtessem két, mindennapjainkból vett példával. Az első: tüzet akarok gyújtani. Megszokott mozdulattal nyúlok a gyufa után, majd végighúzom a gyufaszálat a doboz oldalán. Fellobban a lang, de nyomban ki is alszik, bűzös füstfelhőt hagyva maga után. Próbálok még háromszor, négyszer is, hiába. Bosszankodom: gyufa ez? Nem. Csak a neve. Tehát selejt. Minden, ami nem az, ami a neve: selejt! Másik példám: levelet írtál szerettednek, s bélyeget vásárolsz, hogy elküldhesd. A bélyeg azonban nem ragad rá a borítékra. Bélyeg az ilyen? Nem. Csak a neve az. Ez is selejt tehát. Minden, ami nem az, ami a neve, ami lelketlenül készült és nem tölti be a rendeltetését, az selejt. A hasonló példákat — sajnos — hosszan lehetne sorolni még; legijesztőbb változatukkal — az úgynevezett „selejt emberekkel“ — is egyre gyakrabban találkozunk mindennapjaink rendjén. Ezek azok, akik bármit tesznek: lélek nélkül, lelketlenül teszik. És nincs is köszönet benne. A lényegre tapintott tehát a közelmúlt egyik magyar politikusa, midőn azt mondta: „Legyen végre minden az, ami a neve!“ Hozzátehetjük: természetesen az ember is. S amit tesz, azt lélekkel tegye, mert csak így töltheti be rendeltetését.

En úgy hiszem, a legnagyobb baj, ami velük történt itt, ebben a térségben, az elmúlt évtizedek rendjén, éppen az, hogy — a hatalmon levők révén — felforgatodott és feje tetejére állítodott a hagyományos keresztény értékrend. Valósággal kitenyészítették azt az embertípust, aki „nem ismer sem Istent, sem embert“. Ez a kettő mindig együtt jár. „Ahol az Istent nem tisztelik, ott az embert sem becsülik“, figyelmeztet Dosztojevskij. Onnan a lélek is hiányzik. Ahonnan pedig a lélek hiányzik, ott lelketlenség van, és ott — előbb vagy utóbb — semmi sem az, ami a neve; ott elkerülhetetlenül megjelenik és mindent elnyomorít és maga alá temet a selejt.

A sóvárgott megújulásnak, az értékrend helyreállításának azonban — hála Istennek — járható útja van! Ezért időszerű, időszerűbb, mint valaha, az apostol figyelmeztetése: bármit tesztek, lélekkel tegyétek úgy, mint az Istennek, és nem úgy, mint az emberek. Vagyis: a hívó ember

számára mindig, minden élethelyzetben van egy „felsőbb fórum“: Isten. Bármit tesz — Istenre is gondol: „bármit cselekedtek, mindent Isten dicsőségére tegyéték/“ (1Kor 10,31). Arról ismered fel, hogy: lélek szerint jár (Gal 5,16), lélekkel cselekszik, tehát rendeltetésének él és léptei nyomán áldás fakad. Ilyen emberekké kell lennünk! Lelkes emberekké. Ilyen légy, gyermekem, az iskolában! Ilyen légy felvételiző ifjú, az egyetemen! Légy lelkes ember otthon, a családban; a közösségben, munkahelyeden, egyházadban. Mindenhol. A megújulás emberei csak a lélek emberei lehetnek. Azok, akik akármit tesznek, lélekkel teszik.

A tragikus körülmények között elpusztult híres sarkkutató, Cook kapitány, családjától búcsúzó utolsó levelében azt írta a feleségének, hogy szenvedélyes lelkes élete után megnyugodva készül a halálra. Péter nevű fiúkra utalva csak ennyit írt feleségének: „Neveld lelkes emberré!“ — Csak ennyi: Neveld lelkes emberré! Olyan emberré, akiben — bárhova állítja is az élet — lélek van! Lélek, amely megtermi a maga gyümölcsseit. Lélek, amelyek nyomán áldás fakad.

Igen, erre van szükségünk nekünk is. Lelkes emberekké nevelődni, hogy az emberekkal és dolgokkal való kapcsolataink rendjén lélek legyen — s munkálkodjon — bennünk Csak így, lelkes emberekként élve élhetünk igaz, Isten akaratát és rendeltetésünket betöltő életet, melynek nyomán áldás fakad. A Mindenség Lelke — Isten — segítsen, hogy akármit teszünk, lélekkel tegyük és áldása nyomán magunk is áldással legyünk. Amen.

Gellérd Imre

A FÖLDMÍVES UNNEPE

1Móz 8,22

Keresztény ünnepeink eredetük szerint két csoportra oszthatók: történelmi és természetes ünnepekre. A történelmi ünnephez valamelyes esemény fűződik. Ilyen például a karácsony, amelyhez Jézus születésének eseménye fűződik, ilyen pünkösd, mely a keresztény egyház megalapításának emlékünnepe, ilyen november 15, Dávid Ferenc halálának évfordulója.

A történelmi ünnepek egyezményes ünnepek. Azokat kitervezték, elhatározták, elrendelték, kiépítették, megszervezték az egyház nagyjai.

A természetes ünnepekhez nem kapcsolódik semmilyen történelmi esemény. Azoknak a megtartását nem tervezték, nem határozták el, nem rendelték el, nem parancsolta meg senki. Ezek maguktól, az emberi természet őstalajából nőttek ki.

A történelmi ünnepek olyanok, mint a kert virágok: ültették, kapálták, gondozták. A természetes ünnepek olyanok, mint a vadvirágok, senki sem ültette, senki sem gyomlálta. A természetes, spontán ünnepek leg-